

Aan de leden van de raad, fractiemedewerkers (via griffie) en
collegeleden
Cc Afdelingshoofden
Cc Pers

DATUM 22-3-2016
DOOR drs C.J. Kokkeler
TELEFOON 629 2349
(035-)
BETREFT Brandveiligheid senioren

Geachte leden van de raad,

Vorige week heeft de fractie van de SP vragen gesteld over de brandveiligheid in senioren/aanleunwoningen en de dienstverlening aan senioren door zorgorganisaties. Helaas was er geen tijd in de commissievergadering deze vragen mondeling te beantwoorden. Vandaar dat dit middels deze brief schriftelijk gebeurt.

Brandveiligheid

Aanleiding voor de raadsvragen zijn de ontwikkelingen bij zorgcentrum Zuiderheide in Hilversum. De SP heeft haar zorgen geuit over de aangekondigde veranderingen bij de aanleunwoningen voor senioren, die nu nog zijn voorzien van extra brandveiligheidsvoorzieningen (o.a. brandmeldinstallatie met doormelding naar de alarmcentrale en interne alarmopvolging). De extra beveiligingen komen binnenkort te vervallen, aangezien deze aanleunwoningen voortaan als reguliere woningen worden beschouwd, waardoor senioren in de toekomst zelf verantwoordelijk zijn voor hun brandveiligheid. De kwetsbaarheid van de betreffende senioren blijft echter ongewijzigd. Deze ontwikkelingen doen zich bij diverse zorgverleners voor.

Brandweer Nederland heeft de kwestie de afgelopen tijd diverse malen onder de aandacht gebracht. Ook zij vinden de brandveiligheid bij ouderen thuis een belangrijk thema. Mensen zullen langer zelfstandig in hun wijk of buurt blijven wonen en er zullen minder verzorgingshuizen zijn. In deze voormalige verzorgingshuizen maken ouderen nu van de wooneenheden gebruik als gewone, zelfstandige woningen. In een verzorgingshuis waren bepaalde preventieve voorzieningen verplicht, nu niet meer. De primaire verantwoordelijkheid is daardoor bij de individuele bewoner terecht gekomen, en de brandveiligheidsmaatregelen zijn er niet meer. Daarbij ligt de eerste verantwoordelijkheid voor veiligheid bij de bewoners zelf; dit past in de ontwikkelingen in onze samenleving. Maar veel van deze mensen zijn in lichamelijk slechte conditie, zijn slechtziend of zelfs niet meer in staat hun eigen sokken aan te trekken. En tóch verlangt de overheid dat deze mensen zichzelf in geval van brand in veiligheid brengen. Veel recente branden laten zien dat dit voor hen een onmogelijke opgave is.

Inzet brandweer

Daarom maak ik me net als de brandweer zorgen. Ouderen lopen ook een groter risico slachtoffer te worden van een brand. Brandweer Nederland ziet het (blijvend) inzetten op bewustwording over brandveiligheid bij de ouderen én hun sociale omgeving als een belangrijke opdracht. De brandweer zet nadrukkelijk in op het voorkómen van brand. De brandweer doet dit niet alleen, ze werken zoveel mogelijk samen met partners zoals woningcorporaties, zorgaanbieders en ouderenbonden. Zij kennen de doelgroep, weten ze te bereiken en komen bij ouderen achter de voordeur. Samen met de brandweer wordt er voorlichting gegeven en worden zorgverleners getraind. Ook technische innovaties dragen bij aan het voorkomen en zo snel mogelijk ontdekken van brand. Daarbij zet de brandweer zich met hart en ziel in voor hun medemens en werken we aan een brandveilige samenleving. De inzet: minder branden, minder slachtoffers, minder schade. Alleen met een gecombineerde aanpak kan de brandveiligheid van thuiswonende senioren voldoende gegarandeerd worden.

Bij de brandweer Gooi en Vechtstreek is de zorg voor verminderd zelfredzamen eveneens een belangrijk thema. Helaas kan het veiligheidsbestuur of het college niet de landelijke wetgeving veranderen, maar we trekken proactief samen met Brandweer Nederland en andere Veiligheidsregio's op om te gaan met deze ontwikkelingen. Daarnaast wil de Tweede Kamer dat er een 'apk' komt voor seniorenwoningen. Dat moet de brandveiligheid voor ouderen vergroten. Afgelopen vrijdag heb ik dit ook besproken in het Veiligheidsberaad. Onze lijn wordt landelijk ondersteund en vindt veel bijval. Daarnaast verlangt langer zelfstandig wonen ook om lokaal maatwerk, dat door de gemeente gecoördineerd wordt.

BEANTWOORDING VRAGEN

Vraag 1a) Weet de brandweer van deze en alle (geplande) ontkoppelingen? Zo nee waarom niet??

Antwoord: : Ja, gemeente en brandweer zijn op de hoogte. De brandweer ontvangt alle wijzigingen rond doormeldingen van brandmeldinstallaties naar de brandweeralarmcentrale via het Openbaar Meld Systeem (OMS). De brandweer controleert bij een stopzetting of er sprake is van een verplichte doormelding op basis van wet- en regelgeving. Van geplande afkoppelingen, die nog niet zijn aangevraagd, is de brandweer vanzelfsprekend niet op de hoogte.

Vraag 1b) Weet de gemeente als bevoegd gezag van deze en alle (geplande) ontkoppelingen? Zo nee waarom niet??

Antwoord: Ja, we zijn op de hoogte van aangevraagde afkoppelingen.

Vraag 1c) Kan de raad een overzicht ontvangen van alle geplande ontkoppelingen of ontkoppelingen van afgelopen jaar?

Antwoord: In Hilversum is er sprake van 9 ontkoppelingen van objecten met een zorgfunctie. Deze afsluitingen kunnen het gevolg zijn van verandering van zorgfunctie naar woonfunctie of bijvoorbeeld een bedrijfsbeëindiging of sloop van het pand. Verder weten we van 1 geplande afsluiting. Van eventueel geplande ontkoppelingen in de toekomst zijn wij niet op de hoogte.

Vraag 1d) Zijn woningeigenaren het verplicht te melden als centrales ontkoppeld worden?

Antwoord: Ja, alle gebouweigenaren met een aansluiting op het OMS moeten contractueel melden als zij hun abonnement willen beëindigen. Zoals hierboven aangegeven, beoordeelt de brandweer of dat wettelijk is toegestaan (voor verplichte aansluitingen normaal gesproken niet; voor vrijwillige aansluitingen is dat meestal toegestaan). Overigens is het, bij een combinatie van verzorgingstehuis en aanleunwoningen met dezelfde doormelding naar de alarmcentrale, wel mogelijk om een deel van de brandmeldinstallatie (b.v. de aanleunwoningen) af te sluiten zonder dat dit bij de brandweer bekend is.

Vraag 2) Welke concrete maatregelen worden door gemeente / brandweer / zorgorganisatie / verhuurder extra getroffen? (anders dan een briefje sturen). Gewenst is natuurlijk de centrale brandmeldkast en opvolging behouden. En aanvullende afspraken maken op plekken waar het nog niet goed geregeld is.

Antwoord: De brandweer is voorstander van behoud van de brandmeldinstallatie (en andere bouwkundige en organisatorische brandveiligheidsmaatregelen), maar kan dit niet afdwingen. De brandweer is bezig om eerder in contact te komen met de exploitanten om met hen te kijken naar de brandveiligheid ten opzicht van het zorgaanbod. Dit gebeurt over het algemeen in het kader van "Brandveilig Leven" (hieronder valt ook de wijkbrandweerman). Als het stellen van wettelijke brandveiligheidseisen bij de betreffende woon/zorg combinatie niet mogelijk is (zoals bij de aanleunwoningen van Dudok Wonen), kunnen Brandveilig Leven maatregelen worden ingezet om op vrijwillige basis toch aanvullende brandveiligheid te garanderen.

Vraag 4) Wil de burgemeester samen met het college een brandbrief sturen aan de minister om deze problematiek aan te kaarten. Met name aanbevelingen die het Bouwbesluit wijzigen op het onderdeel brandveiligheid en verplichtingen van verhuurders (wordt omgevingswet).

Antwoord: Deze problematiek is bij de Tweede Kamer en de Minister van Wonen en Rijksdienst bekend. Op woensdag 9 maart jl. was er een Rondetafelgesprek in de Tweede Kamer. Hierin sprak de vaste Kamercommissie voor "Wonen en Rijksdienst" over het onderwerp *Brandveiligheid Ouderenwoningen* met diverse deskundigen op dit terrein, ter voorbereiding op een Kamerdebat. Hierbij hebben vertegenwoordigers van Brandweer Nederland en het Instituut Fysieke Veiligheid, maar ook andere organisaties, zoals de Brandwondenstichting en de Vereniging Bouw- en Woningtoezicht Nederland hun zorgen uitgesproken over de situatie m.b.t. de brandveiligheid van ouderen en gepleit voor aanvullende maatregelen.

Op 16 maart jl. is hierop volgend een Algemeen Overleg gehouden in de Tweede Kamer met Minister Blok van Wonen en Rijksdienst. Hierin stond het onderwerp Bouwregelgeving en brandveiligheid op de agenda en is de recente brief van de Minister over dit onderwerp van 8 maart jl. besproken. Bij de Kamerleden was geen meerderheid voor aanvullende wettelijke eisen (aanpassen Bouwbesluit of rookmelderplicht voor bestaande bouw), maar wel voor bevorderen van risicobewustzijn bij senioren en eventuele introductie van woning APK's.

Verder heb ik dit onderwerp afgelopen vrijdag besproken in het Veiligheidsberaad.

Vraag 5) Is het dekkingsplan/risicoprofiel brandweer afdoende bij dit soort ontwikkelingen? Zegt de burgemeester toe dit risicoprofiel te onderzoeken op mogelijke hiaten n.a.v. deze ontwikkelingen? Wat de SP en vele senioren betreft is het risico niet weg maar het vangnet wel.

Antwoord: Uiteraard hebben deze zorgcomplexen extra aandacht bij de brandweer. Brand in een gebouw met niet-zelfredzame personen is één van de prioritaire incidenttypes in Gooi en Vechtstreek. Als zorginstellingen verdwijnen of kleiner van opzet worden, zal dit bij de jaarlijkse actualisatie van het Regionaal Risicoprofiel worden meegenomen. De woonfuncties voor senioren met (verschillende mate van) zorg zijn opgenomen in het Brandrisicoprofiel, dat als basis dient voor het Dekkingsplan. Deze objecten blijven als extra risicovol in beeld.

Vraag 6) M.b.t. de ontwikkelingen bij Amaris zegt de burgemeester dat het ongewenste ontwikkelingen zijn. Is de gemeente al in gesprek met Dudok wonen om oplossingen te bespreken?

Amaris Zorggroep en Dudok Wonen hebben gesproken met de gemeente. Afgesproken is dat beide partijen met de brandweer in gesprek gaan. Daarnaast heeft de wethouder Zorg al contact gehad met Amaris en ons ongenoegen geuit.

Vraag 7) Deze issues gaan of spelen mogelijk ook bij andere corporaties en zorgorganisaties. Gaat de burgemeester met hen het gesprek over de brandveiligheid en verantwoord handelen aan?

Antwoord: Zie toezegging over veiligheidsberaad en samenwerking met Brandweer Nederland en andere Veiligheidsregio's. Ook de brandweer heeft de afgelopen tijd met diverse woningcorporaties en zorgaanbieders gesproken om de brandveiligheid van senioren (al dan niet met zorgbehoefte) gezamenlijk te verbeteren.

Met vriendelijke groet,

P.I. Broertjes,
burgemeester.